

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego
w Krakowie
ul. Bratysławska 5
31-201 Kraków
tel. (12) 416 51 20
fax. (12) 416 51 30

Bezpieczeństwo podczas przewozu dzieci i młodzieży

Obowiązki Dyrektora szkoły:

Podpisanie z przewoźnikiem lub biurem podróży umowy, w której szczegółowo opisane będą prawa i obowiązki obu stron oraz wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia pojazdu (np. fotele wyposażone w pasy bezpieczeństwa, klimatyzacja), jak również zapis o poddaniu się bezpośrednio przed wyjazdem, kontroli ITD lub Policji;

Za przewóz dzieci i młodzieży do szkół odpowiedzialne są gminy. Gminy przewożące uczniów stosują różne rozwiązania w zakresie organizacji transportu. Większość z nich korzysta równocześnie z transportu własnego i podnajmowanego oraz komunikacji publicznej. Stąd też władze gminy, które prywatnym przedsiębiorcom transportowym, wyłoniłym w drodze przetargu zleciły przewóz dzieci do szkół podstawowych i gimnazjów, **obowiązane są wydać stosowne zezwolenia na realizację linii regularnej specjalnej.**

Opiekę nad uczniami sprawują:

Rodzice:

- na przystankach podczas oczekiwania na przyjazd autobusu,
- po wyprowadzeniu uczniów z autobusu na docelowym przystanku,

Opiekun:

- podczas wsiadania uczniów do autobusu na wyznaczonych przystankach,
- w trakcie jazdy,
- podczas wysiadania uczniów po dojeździe do szkoły i wyznaczonego przystanku,

Szkoła:

- z chwilą przybycia uczniów do budynku szkolnego do czasu jego opuszczenia.

Przystanek powinien być:

- a) zlokalizowany w zatoce pod zadaszeniem lub w miejscu oddalonym od dróg o dużym nasileniu ruchu,
- b) specjalnie oznaczony,
- c) pojazd (autobus) powinien podjechać tak, aby drzwi do wsiadania znajdowały się od strony chodnika (pobocza, drogi).

Organizacja czasu oczekiwania uczniów na odjazd w szkole:

- a) uczniowie dowożeni i dojeżdżający oczekują na zajęcia i na odwiezienie w wyznaczonym miejscu przez szkołę (świetlica, czytelnia, pracownia komputerowa),
- b) w wyznaczonym miejscu zawsze winien przebywać wyznaczony nauczyciel, który odpowiada za bezpieczeństwo uczniów.

Obowiązki opiekuna (nauczyciela) podczas przejazdu do szkoły:

- a) na każdym przystanku opiekun wysiada z autobusu i wprowadza uczniów do środka zgodnie z listą obecności (w tym momencie przyjmuje pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo przewożonych uczniów),
- b) po dojechaniu na wyznaczone miejsce autobusu do szkoły (po stosownym dokonaniu manewrów- np. zawracania) opiekun odprowadza ich parami (w kolumnie dwójkowej) do wyznaczonego miejsca w budynku i przekazuje dyżurującemu nauczycielowi.

Obowiązki opiekuna (nauczyciela) podczas odjazdu ze szkoły:

- a) po dojechaniu autobusu na wyznaczone miejsce (po stosownym dokonaniu manewrów- np. zawracania) nauczyciel, który sprawował opiekę nad uczniami w szkole, odprowadza ich parami (w kolumnie dwójkowej) i przekazuje opiekunowi,
- b) opiekun przyjmuje uczniów od nauczyciela, sprawdza stan liczbowy według listy obecności i nakazuje zająć miejsca siedzące,
- c) opiekun zajmuje miejsce przy drzwiach i daje sygnał dla kierowcy o rozpoczęciu jazdy,
- d) opiekun podczas jazdy zapewnia bezpieczeństwo jadącym, m.in. poprzez egzekwowanie wykonywania obowiązków przez przewożonych uczniów,
- e) po dojechaniu do każdego przystanku opiekun wysiada pierwszy i zezwala na wysiadanie uczniów. Jeżeli są uczniowie najniższych klas szkoły podstawowej, którzy muszą przejść na drugą stronę ulicy, opiekun ich przeprowadza w szyku zwartym przez przejście.

Warunki techniczne, jakie powinien spełniać autobus podczas przewozu dzieci i młodzieży

Organizator wycieczki/ imprezy przed zamówieniem autobusu winien ustalić liczbę pasażerów i sprawdzić czy pojazd ten jest przystosowany do przewozu żądanej liczby osób, tak aby nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej liczby miejsc siedzących. Organizatorem wycieczki (imprezy turystycznej) może być firma turystyczna lub przedsiębiorca posiadający pozwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie organizowania imprez turystycznych. Zamawiający jest obowiązany podpisać umowę o świadczeniu usługi turystycznej - wymagana jest forma pisemna.

Przy wyborze przewoźnika organizator wycieczki nie powinien kierować się wyłącznie ceną wynajmu pojazdu. Najtańszy przewoźnik nie oznacza, że autobus jest w pełni sprawny i bezpieczny. Przewoźnik wykonujący przewóz powinien posiadać licencję na przewóz osób.

Przed wyborem autobusu dla dzieci zastanów się czy sam chciałbyś nim pojechać w podróż. Czy wiesz, że:

- każdy pojazd musi posiadać aktualne badania techniczne, które w przypadku autokaru przeprowadza się przed upływem roku od dnia pierwszej rejestracji, a następnie, co 6 miesięcy,
- każdy pojazd powinien być sprawny technicznie, co powinna potwierdzić kontrola pojazdu dokonana przez Inspekcję Transportu Drogowego lub Policję przed wyjazdem (kierownik zgłasza jej potrzebę 14 dni przed wyjazdem),
- autokar przewożący zorganizowaną grupę dzieci i młodzieży powinien zostać oznakowany z przodu i z tyłu specjalnymi symbolami jako przewożący dzieci i młodzież szkolną,
- autokar powinien posiadać wyjścia awaryjne (oznaczone), do których dostęp nie powinien być utrudniony,
- autokar powinien posiadać dwie gaśnice, z których jedna powinna być umieszczona możliwie blisko kierowcy, a druga wewnątrz autobusu, w miejscu dostępnym w razie potrzeby jej użycia,
- autokar musi posiadać apteczkę doraźnej pomocy - wskazana torba bezpieczeństwa (ratunkowa), a nie typowa apteczka samochodowa,
- autokar powinien posiadać nagłośnienie z mikrofonem,
- autokar powinien posiadać sprawny system ogrzewania w okresie jesienno-zimowym oraz klimatyzację w okresie letnim,
- autokar powinien być wyposażony w pasy bezpieczeństwa dla pasażerów, jeżeli tak jest, należy bezwzględnie przestrzegać ich stosowania.

Obowiązki kierowcy

Kierujący autobusem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie:

- prawo jazdy kat. D,
- dowód rejestracyjny pojazdu,
- dokument stwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC,
- inne dokumenty wynikające z ustawy o transporcie drogowym.

Każdy kierowca ma obowiązek przed rozpoczęciem pracy sprawdzić stan techniczny pojazdu. Podczas przerwy w podróży powinien również dokonać oględzin podstawowych elementów pojazdu mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo.

Kierujący pojazdem jest obowiązany używać świateł mijania podczas jazdy w warunkach normalnej przejrzystości.

Kierujący autokarem podczas wsiadania lub wysiadania dzieci i młodzieży w obrębie jezdni, dla zwrócenia większej uwagi innym kierującym, jest obowiązany włączyć światła awaryjne.

Kierujący autobusem, wyposażonym w pasy bezpieczeństwa, oraz pasażerowie są obowiązani korzystać z tych pasów podczas jazdy. Ponadto uwzględniając potrzeby zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa przewożonej określonej grupy dzieci w autobusie wyposażonym w pasy bezpieczeństwa wskazane jest, aby używać fotelików ochronnych.

Kierowca wykonujący przewozy drogowe w szczególnych warunkach np. jazda od zmierzchu do świtu, w okresie zimowym (śnieg, oblodzona jezdnia), ma obowiązek zachować szczególną ostrożność podczas prowadzenia pojazdu.

Kierowca pojazdu poruszającego się po drogach górskich powinien posiadać odpowiednią wiedzę i umiejętności szczególnie podczas jazdy z dużych pochyłości (jazda na włączonym biegu, umiejętne używanie hamulców, wyeliminowanie złudzeń optycznych).

KIEROWCY AUTOBUSU PODCZAS JAZDY ZABRANIA SIĘ:

- korzystania z telefonu wymagającego trzymania słuchawki bądź mikrofonu w ręku (dopuszczalne jest używanie zestawu głośnomówiącego),
- palenia tytoniu i spożywania posiłków,
- otwierania drzwi pojazdu lub pozostawianie otwartych drzwi,
- po zatrzymaniu autokaru, zezwalania na wysiadanie pasażerów bez upewnienia się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia.

Kierujący autobusem jest obowiązany jechać z taką prędkością, która zapewni mu panowanie nad pojazdem z uwzględnieniem warunków w jakich ruch się odbywa, a szczególności: rzeźby terenu, stanu i widoczności drogi, warunków atmosferycznych i natężenia ruchu.

Pamiętaj znak B-33, określający dopuszczalną prędkość większą niż 50 km/h, umieszczony na obszarze zabudowanym **nie dotyczy autobusu**. Dopuszczalna prędkość autobusu na obszarze zabudowanym w godzinach od 5.00 do 23.00 wynosi 50 km/h, a godzinach od 23.00 do 5.00 wynosi 60 km/h.

Autobus powinien być wyposażony w homologowany ogranicznik prędkości, który ogranicza maksymalną prędkość autobusu do 100 km/h.

***Zareaguj, gdy kierowca przekracza dozwoloną prędkość –
zwróć uwagę kierowcy, póki nie jest za późno !!!***